

HEILBRIGÐISSAMÞYKKT

fyrir Mosfellshrepp.

I. KAFLI

A. Almenn ákvæði.

1. gr.

Samþykktin gildir fyrir lögsagnarumdæmi Mosfellshrepps.

2. gr.

Hreppsnefnd er heimilt að veita undanþágu frá einstökum ákvæðum samþykktarinnar, ef óhjákvæmilegt þykir vegna aðstæðna eða staðhátta, enda mæli heilbrigðisnefnd með því.

3. gr.

Heilbrigðisnefnd er skipuð 3 mönnum. Er hreppstjóri sjálfkjörinn í nefndina og er jafnframt formaður hennar. Ef héraðslæknir er ekki búsettur í umdæmi nefndarinnar, skipar hreppsnefnd nefndarmann í hans stað eftir tillögum hans. Þriðja nefndarmann kýs hreppsnefnd.

4. gr.

Formaður kveður heilbrigðisnefnd til funda svo oft, sem þurfa þykir. Er skylt að kveðja nefndina til fundar, ef nefndarmaður æskir þess.

5. gr.

Heilbrigðisnefnd heldur gerðabók, og skulu í hana skráðar fundargerðir svo og kærur, er nefndinni berast. Senda skal hreppsnefnd eftirrit af hverri fundargerð.

6. gr.

Formaður sér um, að fyrirmæli heilbrigðisnefndar og hreppsnefndar séu framkvæmd. Þó getur hann neitað að sjá um framkvæmd þeirra, og skal þá málinu skotið til hreppsnefndar. Ef hún samþykkir fyrirmælin, er formanni skylt að sjá um framkvæmd þeirra.

7. gr.

Ef ágreiningur ris milli heilbrigðisnefndar og hreppsnefndar um tilhögun eða framkvæmd heilbrigðisráðstöfunar, skal leita úrskurðar heilbrigðisstjórnar. Þá getur einnig héraðslæknir skotið máli sínu til hennar, ef hann fær ekki framgengt þeim heilbrigðisráðstöfunum, er hann telur nauðsynlegar.

8. gr.

Hreppsnefnd ræður heilbrigðisfulltrúa eftir tillögum heilbrigðisnefndar. Heilbrigðisfulltrúi starfar samkv. erindisbréfi, er heilbrigðisnefnd setur honum. Hann skal sitja fundi heilbrigðisnefndar.

9. gr.

Á fjárhagsáætlun hreppsins skal jafnan, í samráði við heilbrigðisnefnd, veitt nokkur fjárhæð, er heilbrigðisnefnd getur ráðstafað til nauðsynlegra heilbrigðisframkvæmda. Að öðru leyti skal ávallt leita samþykkis hreppsnefndar áður en hafnar eru framkvæmdir, er hafa útgjöld í för með sér.

B. Um hlutverk og valdsvið heilbrigðisnefndar.**10. gr.**

Heilbrigðisnefnd sér um, að haldin séu ákvæði þessarar reglugerðar, svo og annarra laga og reglugerða, er að heilbrigðismálum lúta.

Nefndin hefur eftirlit með öllu því, er varðar þrifnað, heilbrigði og hollustu-hætti á samþykktarsvæðinu og setur um það, í samræmi við lög og reglur, fyrirmæli, sem öllum hlutaðeigendum er skylt að hlíta. Skal nefndinni heimilt að láta rannsaka allt það, er þessi samþykkt fjallar um, svo og annað er að þrifnaði og hollustu-háttum lýtur, utan húss og innan.

C. Ýmis ákvæði.**11. gr.**

Ekki má setja á stofn neina þá stofnun eða fyrirtæki né hefja neinn þann rekstur, sem um er fjallað í VII.—XVII. kafla þessarar samþykktar, nema heilbrigðisnefnd hafi veitt leyfi til af sinni hálfu og farið sé að fyrirmælum hennar um allt, er varðar hollustuhætti. Slíkt leyfi þarf einnig til fyrirhugaðra breytinga á húsakynnum eða rekstri, svo og við eigendaskipti.

Öllum hlutaðeigendum er skylt að veita nefndinni eða umboðsmönnum hennar nauðsynlegan aðgang til eftirlits að stofnun þeirri, fyrirtæki eða rekstri, er þeir stýra.

12. gr.

Starfsfólk þeirra stofnana og fyrirtækja, sem um er fjallað í VIII. og XV. kafla þessarar samþykktar, skal sanna með læknisvottorði, ef þurfa þykir, að það sé ekki haldið neinum þeim sjúkdómi, kvilla eða óþrifum, sem öðrum getur stafað hætta af eða vakið getur ógeð þeirra, er við það eiga skipti. Það skal í starfi sínu gæta svo rækilega hreinlætis sem auðið er, ganga þokkalega og hreinlega til fara, sápuþvo sér um hendur hverju sinni, eftir að það hefur gengið til salernis, og endra-nær eftir þörfum. Starfsfólk í neyzluvörubúðum, rakara-, hárgreiðslu- og snyrti-stofum, skal klæðast sérstökum hreinum hlífðarfötum við starf. Stúlkur í neyzlu-vörubúðum skulu hafa hreina kappi á höfði.

13. gr.

Húsakynni þeirra stofnana og fyrirtækja, sem um er fjallað í VIII.—XVI. kafla þessarar samþykktar, skulu að dómi heilbrigðisnefndar fullnægja þessum almennum skilyrðum: vera rúmgóð, björt, hæfilega hituð og vel loftræst og að öllu leyti sæmi-legur dvalarstaður mönnum.

Í húsakynnum þeim, sem um er fjallað í VIII.—XVI. kafla þessarar samþykktar, skulu gólf lögð gólfdukk eða öðru jafngildi, loft máluð og veggir málaðir eða á annan hátt þannig frá þeim gengið, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

14. gr.

Í stofnunum þeim og fyrirtækjum, sem um er fjallað í VII.—XVI. kafla þessarar samþykktar, skal starfsfólk eiga greiðan aðgang að fatageymslu, rennandi vatni, hæfi-lega mörgum salernum, svo og þvagstæðum, ef þurfa þykir, handlaugum, hreinum handklæðum eða pappírspurrkum og öðrum nauðsynlegum hreinlætisgögnum. Gestum skal séð fyrir sams konar þægindum á öllum stöðum, sem þeim eru ætlaðir til af-nota, og skulu konur vera sér um salerni og karlar sér.

15. gr.

Húsakynnum þeirra stofnana og fyrirtækja, sem um er fjallað í VII.—XVI. kafla þessarar samþykktar, skal haldið svo hreinum og snyrtilegum sem auðið er. Þar sem

einþvers konar starfsemi samkv. VIII.—XVI. kafla fer fram að staðaldri, skulu gólf þvegin daglega og oftár, ef þurfa þykir. Ekki má sópa gólf. Áhöld og innanstokksmuni, lausa og fasta, skal þvo eða hreinsa á viðeigandi hátt eftir þörfum. Allsherjarhreingerning skal fara fram a. m. k. einu sinni á ári. Ekki má hleyþa hundum, köttum eða húsdýrum inn í húsakynni þau, sem um ræðir í þessari grein.

II. KAFLI

Um hreinlæti og þrifnað utan húss.

16. gr.

Girðingar kringum hús og lóðir skulu þannig gerðar, að rottur og mýs geti ekki gert sér hreiður í þeim.

Eigendum er skylt að greiða kostnað af lagfæringum og viðgerðum á lóðum sínum og portum, svo og af hreinsun á þeim.

17. gr.

Ekki má fleygja á almannafæri, í læki, í höfn innan hafnargarða né í fjörur neins konar rusli eða úrgangi. Ekki má heldur skilja eftir á almannafæri grjót, mól, timbur eða annað byggingarefni, né neins konar rusl eða úrgang.

Ekki má hengja eða leggja við almannafæri fiskiföng eða annað, sem óþrifnaði eða óþef getur valdið.

18. gr.

Öll flutningatæki, er fara um götur í umdæmi hreppsins, skulu þannig gerð, að flutningur valdi ekki óþrifnaði. Ef eitthvað slæðist eða hrynur niður við flutninginn, skal þeim, er flytur, skylt að hreinsa það upp þegar í stað.

19. gr.

Bannað er með öllu að bera salernisábúrd á tún eða garða, hvort heldur er um að ræða matjurta- eða skrudgarða. Sorphaugar, opnar safngryfjur eða forir mega ekki vera á þéttbyggðum svæðum í hreppnum.

III. KAFLI

Um vatnsveitu, vatnsból og frárennsli.

20. gr.

Öll hús á samþykktarsvæðinu skulu taka neyzluvatn úr vatnsveitu hreppsins, að svo miklu leyti sem staðhættir leyfa.

21. gr.

Kveðja skal heilbrigðisnefnd og héraðslækni til ráða, ef vatnsveita er lögð. Sama máli gegnir, ef leyfð er notkun vatnsbóla.

22. gr.

Lagningu allra skolþræsa (holþræsa) á samþykktarsvæðinu skal bera undir heilbrigðisnefnd.

23. gr.

Þar sem skolpi verður ekki veitt í göturæsi, skal veita því eftir vatnsheldum holþræsum gegnum rotþrær og leita um það fyrirmæla heilbrigðisnefndar hverju sinni.

24. gr.

Ef skolp er mengað daunillum efnum eða öðru, er þarfnast sérstakrar meðferðar, skal farið með það hverju sinni eftir fyrirmælum heilbrigðisnefndar.

25. gr.

Þar sem því verður við komið og ekki veldur óþrifnaði, skal leiða öll skolpræsi til sjávar, og skulu þau ná út fyrir stórstraumsfjöruborð, að svo miklu leyti sem framkvæmanlegt er.

IV. KAFLI

Um salerni og meðferð sorps.

26. gr.

Öll salerni á samþykktarsvæðinu skulu vera vatnssalerni, þó getur heilbrigðisnefnd veitt undanþágu frá þessu ákvæði, ef það telst óhjákvæmilegt, en hlíta skal fyrirmælum hennar um frágang salerna af annarri gerð.

27. gr.

Hverju íbúðarhúsi skulu fylgja nægilega mörg sorpílát, að stærð og gerð eftir fyrirmynd, sem heilbrigðisnefnd lætur í té. Í þau skal láta allt sorp, ösku og rusl úr húsinu, og mega þau aldrei standa opin. Öllum matarleifum og öðrum lífrænum úrgangi skal komið fyrir í lokuðum plastpokum, áður en því er fleygt í sorpílát. Ílátin skulu jafnan tæmd, áður en þau fyllast, og sorpið flutt burt.

Ekki má leggja skarnrennur í hús nema heilbrigðisnefnd fallist á frágang þeirra.

28. gr.

Hreppsnefnd lætur annast brottflutning sorps og tiltekur, hvert það skuli flutt. Sorpsvæði skal afgirt og þannig frá því gengið, að fýla eða annar óþverri berist ekki til mannabyggða. Við sorpflutninginn má einungis nota lokaða vagna, er skulu þannig gerðir, að auðvelt sé að tæma ílátin beint í þá.

V. KAFLI

Um veggjalýs, kakalaka, rottur og önnur meindýr.

29. gr.

Húsráðendum er skylt að tilkynna heilbrigðisnefnd, ef vart verður meindýra í húsum þeirra, hvort sem þau eru notuð til íbúðar, geymslu eða hvers konar reksturs.

Óheimilt er að leigja íbúðir, þar sem meindýrs verður vart, fyrr en þau hafa verið upprætt. Enginn má flytja úr þess háttar íbúð í aðra, nema gerðar séu ráðstafanir, er heilbrigðisnefnd metur gildar, til þess að meindýr berist ekki með honum.

Skylt er húsráðanda að uppræta meindýr úr húsum sínum og hlíta um það fyrirmælum heilbrigðisnefndar í hvívetna. Ef einhver vanrækir að gera slíkar ráðstafanir innan þess tíma, er nefndin hefur tiltekið, getur hún látið framkvæma þær á hans kostnað.

VI. KAFLI

Um íbúðarhúsnæði.

30. gr.

Um íbúðir og íbúðarherbergi í kjöllumur fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. lög nr. 57 14. júní 1929, um íbúð í kjöllumur), svo og eftir byggingarsamþykkt hreppsins.

31. gr.

Lofthæð íbúðarherbergis má almennt ekki vera minni en 2.5 m. Í loft- og kvistherbergjum má hún ekki vera minni en 2.2 m. Í herbergjum undir súð skal meðal- lofthæð vera yfir a. m. k. hálfum gólfleti þess, enda sé enginn veggur lægri en 85 cm.

Gólfplötur íbúðarherbergis má ekki vera minni en 4 m², og í hverri íbúð skal vera a. m. k. eitt herbergi, er sé ekki minna en 14 m² að gólfleti.

Í íbúð mega ekki búa fleiri en svo, að 4.3 m² af gólfleti og a. m. k. 10 m³ af loftrými komi á hvern íbúa, enda séu eingöngu talin sjálf íbúðarherbergin.

32. gr.

Eigendum er skylt að halda leiguíbúðum vel við.

33. gr.

Ekki má nota kjallara til íbúðar, ef gólf íbúðarinnar er meira en 30 cm undir yfirborði jarðvegs við gluggahlið.

34. gr.

Húseigendum er skylt að halda húsum sínum hreinum utan sem innan. Bárujárn skal mála, svo oft sem þurfa þykir.

Um vinnustöðvar iðju-, iðnaðar og verkafólks.

35. gr.

Um vinnustöðvar iðju-, iðnaðar- og verkafólks, þar með taldar verbúðir, verkamannaskýli og þess háttar, fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gildir um það efni (sbr. lög nr. 23 1. febrúar 1952, um öryggisráðstafanir á vinnustöðum og reglugerðir samkvæmt þeim, reglugerð nr. 10 16. febr. 1929, um eftirlit með verksmiðjum og vélum, með áorðnum breytingum samkvæmt reglugerð nr. 95 30. júní 1941.)

36. gr.

Þeir, sem reka iðju eða iðnað eða aðra atvinnu á sérstökum vinnustöðvum, þegar samþykkt þessi gengur í gildi, skulu þegar í stað tilkynna það heilbrigðisnefnd og láta fylgja tilkynningunni nákvæma lýsingu á vinnustöð sinni og allri tilhögun þar.

37. gr.

Húsnæði, sem notað er í þessu skyni, má ekki vera lægra undir loft en 2.5 m og gólfplötur aldrei minni en 3 m² á hvern verkamann. Þó skal loftrými aldrei minna en 10 m³ á mann. Loftræsting skal vera nægileg og vélknúin, ef nauðsynlegt þykir. Gólf skulu þannig gerð, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

VIII. KAFLI

Um skrifstofur, lesstofur, afgreiðslustofur, verzlunarbúðir og vöruskemmur, sem ekki lúta sérstökum fyrirmælum í samþykkt þessari.

38. gr.

Lofthæð á skrifstofum, lesstofum, afgreiðslustofum og verzlunarbúðum skal vera a. m. k. 2.5 m og loftrými á hvern starfsmann a. m. k. 10 m³.

Vélknúin loftræstingartæki skulu sett, þar sem slíks þykir þörf, svo sem í verzlunarbúðir, er verzla með ryksæla vöru.

39. gr.

Áklæði, vefnaðarvörstranga og annað af því tagi skal hreinsa öðru hverju með ryksugu.

Vöruskemmur skulu vera rakalausar og rottuheldar.

IX. KAFLI

Um skóla og aðra kennslustaði.

40. gr.

Um skólahúsnæði og heilbrigðiseftirlit í skólum fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. lög nr. 61 8. júní 1957, um heilsuvernd í skólum, og reglugerð nr. 214 22. janúar 1958, um heilsuvernd í skólum, 9. gr. berklavarnalaga nr. 66 30. desember 1939 og 11. gr. farsóttalaga nr. 10 19. marz 1958.)

41. gr.

Lofthæð í stofum, sem notaðar eru til kennslu, skal vera a. m. k. 3 m, og a. m. k. 1.4 m² gólfatar á hvern nemanda. Ljósflötur glugga skal vera a. m. k. $\frac{1}{6}$ gólfatar.

42. gr.

Kennsluborð og sæti skulu hæfa nemendum. Þau mega hvorki vera rifin né sprungin og auðvelt skal að halda þeim hreinum.

43. gr.

Hver nemandi skal eiga aðgang að sérstökum fatasnaga og sérstöku hólfi til geymslu á hlífðar- og útiskófatnaði. Ekki má geyma fatnað í kennslustofum og ekki ganga þangað inn á útiskóm.

44. gr.

Ekki mega nemendur nota sameiginleg drykkjarker, og jafnan skal drykkjarútbúnaður vera þannig, að ekki þurfi að snerta hann með vörum, þegar drukkið er.

45. gr.

Ætla skal hverjum 20 stúlkum eitt salerni og hverjum 35 piltum eitt. Auk þess skulu piltar hafa aðgang að þvagstæðum.

46. gr.

Hverjum skóla skal fylgja leikvöllur með nauðsynlegum tækjum til íþróttar og leikiðkana.

47. gr.

Skólahúsnæði má ekki lána til annarra nota, nema með leyfi heilbrigðisnefndar.

48. gr.

Skólalæknir hefur eftirlit með heilsufari og þrífnaði nemenda og sér um, að fylgt sé fram í skólum fyrir mælum heilbrigðisnefndar, þessarar samþykktar og almennra laga og reglugerða, er að heilbrigðismálum lúta. Skólalæknir lætur heilbrigðisnefnd í té skýrslur um þann þátt starfs síns, er hana varðar.

49. gr.

Nemandi, sem haldinn er kláða eða öðrum óþrífum, má ekki sækja skóla. Sama máli gegnir um starfsmenn skólans.

X. KAFLI

Um sjúkrahús, elliheimili, lækningastofur og aðrar heilbrigðisstofnanir.

50. gr.

Um heilbrigðisstofnanir og tilhögun þeirra fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gilda um það efni (sbr. sjúkrahúsalög nr. 93 31. desember 1953, og reglugerðir samkvæmt þeim.)

XI. KAFLI

Um dagvistarheimili barna.

51. gr.

Húsakynni dagvistarheimila barna skulu vera a. m. k. tvær rúmgóðar stofur, auk eldhúss, búrs, þvottaklefa með nægilega mörgum þvottaskálum, salerna og fatageymslu.

52. gr.

Hverju dagvistarheimili skal fylgja leikvöllur með nauðsynlegum leiktækjum.

53. gr.

Leita skal álits heilbrigðisnefndar, þegar ráðinn er forstöðumaður dagvistarheimilis. Læknir, sem til þess er ráðinn, skal hafa eftirlit með heilsufari, þrifum, meðferð og aðbúnaði barnanna, og hann láti heilbrigðisnefnd í té alla vitneskju, er hana varðar.

54. gr.

Ekki má taka á dagvistarheimili barn, sem haldið er næmum sjúkdómi eða óþrifakvilla, né heldur barn frá heimili, þar sem slíkir sjúkdómar eða kvillar eru. Ef upp kemur næmur sjúkdómur á dagvistarheimili eða grunur leikur á, að barn, sem sækir heimilið, sé haldið slíkum sjúkdómi, skal læknir heimilisins tilkynna það héraðslækni þegar í stað.

XII. KAFLI

Um gistihús, matsölur og aðra veitingastaði.

55. gr.

Gistihús er hvert það hús eða húshluti, þar sem menn dveljast nætursakir fyrir borgun.

Svefnherbergi í gistihúsum mega ekki vera minni en svo, að 8 m³ loftrými komi á hvern gest.

Sængurfatnaður skal ætíð vera hreinn, heill og laus við ólykt. Ávallt skal skipta á rúmfatnaði, áður en nýjum gesti er vísað til sængur. Gestir skulu hafa greiðan aðgang að baði og salerni.

56. gr.

Herbergi, sem sjúkur maður hefur legið í, ber að sótthreinsa, áður en það er notað að nýju, nema héraðslæknir telji óþarft. Sama máli gegnir um rúmfatnað og aðra muni, sem hinn sjúki hefur notað.

57. gr.

Lofthæð veitingastofu skal vera a. m. k. 2.5 m og hverjum gesti skal ætla a. m. k. 0.90—1.15 m² gólfhlöt, eftir nánari ákvörðun heilbrigðisnefndar hverju sinni. Ekki má vera innangengt milli veitingastofu og herbergja, sem rekstrinum er óviðkomandi.

Í veitingahúsum, þar sem heitir réttir eða drykkir eru framreiddir, skal vera sérstakt eldhús með fullkomnum tækjum til matreiðslu, uppþvotta og sótthreinsunar. Í eldhúsum skulu vera vélknúin loftræstingartæki, ef þurfa þykir.

Rétti, sem ekki er neytt innan 4 klst. frá tilbúningi, skal geyma í kælikápum, þar sem hiti er undir 5° C. Þetta gildir þó ekki um heita rétti, sem geyma á í minnst 60° C. hita unz þeirra er neytt.

58. gr.

Ekki má bera gestum óhrein, skörðótt eða sprungin matar- eða drykkjarílát og matreiðslu- og uppþvottartæki skulu heil. Ílát og borðfæri skal þvo úr heitu sápuvatni og sjóða eða sótthreinsa í hæfilega virkum sótthreinsunarlegi hverju sinni eftir notkun, og þurrkur og þvottakústa skal sjóða hverju sinni eftir notkun. Búr, hillur og þess konar, ber að þvo svo oft sem þurfa þykir.

Í veitingastofu má ekkert geyma, sem ekki er ætlað til daglegra nota.

XIII. KAFLI

Um rakara-, hárgreiðslu- og snyrtistofur.

59. gr.

Ekki má vera beinn inngangur milli rakara-, hárgreiðslu- eða snyrtistofu og íbúðarherbergja, sem rekstrinum er óviðkomandi.

60. gr.

Öll áhöld, sem notuð eru við þjónustu á rakara-, hárgreiðslu- og snyrtistofum, skulu vandlega hreinsuð og sótthreinsuð hverju sinni eftir notkun, og hverjum gesti skal ætla hrein handklæði og hreina dúka. Á höfuðbrík stóls skal jafnan vera hreinn pappír.

Rafmagnstæki skulu viðurkennd af rafmagnseftirlitinu.

61. gr.

Ekki má veita þjónustufólki, sem víst er um eða grunur leikur á, að haldið sé næmum sjúkdómum, og fólki með húðsjúkdóma í hársverði eða andliti má ekki veita þjónustu, nema sannað sé með læknisvottorði, að öðrum stafi ekki hætta af. Ef uppvíst verður eftir á, að gesti með slíkan sjúkdóm hafi verið veitt þjónusta, skal tafarlaust leita fyrir mæla héraðslæknis um sótthreinsun á þeim tækjum, er við hann hafa verið notuð.

62. gr.

Nú telur gestur, að hann hafi orðið fyrir smitun eða fengið á sig óþrif á rakara-, hárgreiðslu- eða snyrtistofu, og ber honum þá tafarlaust að tilkynna það héraðslækni eða heilbrigðisnefnd.

XIV. KAFLI

Um kirkjur og önnur samkomuhús.

63. gr.

Veggir, gólf og loft í kirkjum og öðrum samkomuhúsum skal þannig gert, að auðvelt sé að halda hreinu. Vélknúin loftræstingartæki skulu sett þar, sem heilbrigðisnefnd telur slíks þörf.

XV. KAFLI

Um meðferð og sölu matvæla og annarrar neyzluvöru.

64. gr.

Um meðferð og sölu matvæla og annarrar neyzluvöru fer eftir almennum lögum og reglum, sem á hverjum tíma gildi um það efni (sbr. lög nr. 24 1. febrúar 1936, um eftirlit með matvælum og öðrum neyzlu- og nauðsynjavörum, og reglugerðir, sem settar hafa verið samkv. þeim lögum, einkum reglugerð nr. 49 15. júlí 1936 og reglugerð nr. 17 22. febrúar 1939; reglugerð nr. 157 4. sept. 1953, um mjólk og mjólkurvörur, bráðabirgðareglur nr. 57 12. marz 1941, um framleiðslu og sölu á rjómaís með eða án bragðbætandi efna, lög nr. 5 22. febr. 1949, um kjötmát o. fl., auglýsingu nr. 185 22. nóv. 1940, um nokkrar vörur úr kjöti, og reglugerð nr. 155 8. sept. 1949 um kjötmát o. fl.)

A. Almenn ákvæði.

65. gr.

- a. Ekki má vera beinn inngangur milli matvinnslustaða, neyzluvörubúða eða neyzluvörugeymslna og íbúðarherbergja eða annarra herbergja, sem rekstrinum eru óviðkomandi.
- b. Lofthæð húsakynna skal vera a. m. k. 2,5 m. Vélknúin loftræstingartæki skulu sett þar, sem heilbrigðisnefnd telur þörf á.
- c. Búðir og matvinnslustaði skal verja fyrir rottum, músum, flugum og öðrum meindýrum.
- d. Vörur, sem neyta má án frekari matreiðslu, skal ætíð afgreiða með spaða, skeið, gaffli eða töng, en aldrei snerta það með berum höndum.
- e. Til umbúða má einungis nota hreinan umbúðapappír eða annað jafngildi.

B. Um mjólk og mjólkurvöru.

66. gr.

Í mjólkurbúðum má einungis geyma og selja gerilsneydda mjólk.

67. gr.

Heilbrigðisnefnd getur leyft framleiðendum að selja neytendum ógerilsneydda mjólk milliliðalaust, ef fylgt er öllum ákvæðum þeirra laga og reglugerða, sem vísað er til í 64. gr. Aldrei má þó mjólk, sem er seld á þennan hátt, vera sambland mjólkur frá tveimur eða fleiri framleiðendum (heimilum).

Heimilt er að selja gerilsneydda mjólk, svo og mjólkurvöru, á matsölu- og veitingastöðum til neyzlu þar.

Ekki má selja mjólk á götum úti, nema heilbrigðisnefnd veiti leyfi til.

C. Um rjómaís og mjólkurís.

68. gr.

Fitumagn rjómaíss, sem seldur er til neyzlu í hreppnum, má ekki vera minna en 12% og mjólkuríss ekki minna en 6%.

Hvers konar blanda, sem notuð er í ísfrauð, skal gerilsneydd.

69. gr.

Sala á rjómaís og öðru ísfrauði skal aðeins leyfð frá mjólkur- og brauðbúðum. Á viðurkenndum veitingastöðum má þó einnig selja slíkt til neyzlu þar á staðnum.

Heilbrigðisnefnd getur veitt undanþágu frá þessum ákvæðum og með þeim skilyrðum, er henni þykir hlýða.

D. Um brauðgerðarhús, brauðbúðir, heimabakstur o. fl.

70. gr.

Lofthæð brauðgerðarhúsa skal vera a. m. k. 3 m. Ljósflötur glugga, sé a. m. k. $\frac{1}{10}$ gólfplatar. Aldrei má gólfplötur vera minni en 4 m² á hvern starfsmann.

71. gr.

Vöru- og geymsluklefar skulu vera bjartir, loftgóðir og rakalausir.

72. gr.

Gólf skal vera vatnshelt, lagt flisum eða gert úr öðru vatnsheldu efni, er heilbrigðisnefnd tekur gilt. Vatnsrenna skal vera niður úr gólfinu, ef heilbrigðisnefnd telur það nauðsynlegt. Veggir skulu glerjaðir, eða á annan hátt þannig gerðir, að auðvelt sé að halda þeim hreinum.

Vinnuborð skulu laus frá vegg, færanleg og skúffulaus. Stór trog og önnur ílát skulu vera á hjólum.

73. gr.

Öll óumbúin vara skal geymd í luktum skápum. Brauð, sem ekki verða afgreidd með sérstökum tækjum, skulu geymd og afhent í sérstökum umbúðum.

74. gr.

Vöru, sem seld er í brauðbúð, má ekki neyta þar inni, nema húsakynni og annar búnaður sé til þess gerður og heilbrigðisnefnd hafi veitt leyfi til.

75. gr.

Heimabakaða brauðvöru má ekki selja, nema heilbrigðisnefnd hafi veitt leyfi til og farið sé að fyrirmælum hennar um allt, er máli skiptir.

76. gr.

Brauðvöru má ekki selja á götum eða torgum, nema heilbrigðisnefnd hafi veitt leyfi til, og ekki má ganga með hana milli húsa til framboðs.

77. gr.

Brauðvöru skal flytja milli brauðgerðarhúsa og sölustaða í hreinum, lokuðum og rykheldum kössum.

E. Um meðferð og sölu kjötvöru.

78. gr.

Kjöt og kjötvöru til daglegrar neyzlu má einungis selja í sérstökum kjötbúðum, og þar sem heilbrigðisnefnd gefur leyfi til. Í kjötbúðum má einnig selja harðfisk í umbúðum, frystan fisk í umbúðum, fiskfars, lax, silung, síld, niðursuðuvörur, feitmeti, álag, osta, egg, grænmeti svo og aðra vöru, er heilbrigðisnefnd leyfir sölu á þar.

Um kjötbúðir gilda sérstaklega þessi fyrirmæli:

- a. Gólf kjötbúða skal vera vatnshelt og lagt flisum eða öðru jafngildi, rás skal úr gólfi niður í skolpræsi, veggir skulu flísalagðir, glerjaðir eða húðaðir öðru jafngildi, en búðin að öðru leyti máluð.

- b. Botn búðarborða skal vera a. m. k. 15 cm frá gólfi. Borð skulu lögð gleri, marmara eða öðru jafngildi. Matvæli, sem standa á borðunum, skulu varin gleri.
- c. Kjötkrókar og kjöttstengur skal vera gljáð, höggstokkar, ef notaðir eru, úr hörðum viði og eggjárn öll óryðguð.
- d. Vara, sem ætluð er til neyzlu án frekari matreiðslu, skal geymd í luktum gler-skápum.
- e. Kæliklefi eða kælikápur skal vera í hverri kjötbúð, einnig frystihólf, ef heilbrigðisnefnd ákveður.

F. Um meðferð og sölu á fiski.

79. gr.

Með þeim undantekningum, er getur í 78. gr. og 80. gr., skal selja óunninn neyzlufisk í sérstökum fiskbúðum. Í fiskbúðum má einnig selja niðursuðuvöru, sjófugl, hval, sel, hákarl, harðfisk í umbúðum og aðra þá vöru, er heilbrigðisnefnd leyfir sölu á þar.

Um fiskbúðir gilda sérstaklega þessi fyrirmæli:

- a. Gólf skal vera úr terrazzó eða öðru jafngildi, með niðurfalli og hæfilegum halla að því.
- b. Gengið skal þannig frá veggjum, að auðvelt sé að hreinsa þá.
- c. Búðarborð skulu skúffulaus og klædd ryðfrium stálplötum eða öðru jafngildi. Skal þannig frá þeim gengið, að auðvelt sé að hreinsa undan þeim.
- d. Vinnslu- og geymsluklefi skal fylgja hverri búð.
- e. Sérstakur upphitaður klefi skal ætlaður starfsfólki til fataskipta og dvalar.
- f. Í búð eða geymsluklefa skal vera þvottaker með rennandi vatni til fiskþvottar. Þar skal einnig vera lokað ílát undir fiskúrgang, og ber að hreinsa það daglega.
- g. Í búðinni skulu vera trog eða bakkar undir fisk úr ryðfrium málmum og göt á botni.
- h. Kassar, sem notaðir eru til flutnings á fiski úr fiskbúðum til neytenda, skulu vera úr ryðfrium málmum.
- i. Ekki má láta fisk liggja á gólfi í búð eða geymslu.

80. gr.

Heimilt er sjómönnum að selja eigin afla úr bát, á landingarstað eða á götu á tilteknum stöðum, sem heilbrigðisnefnd ákveður. Við götusölu skal nota hreinlega vagna, og segir heilbrigðisnefnd til um gerð þeirra. Hverjum vagni skal fylgja lokað ílát undir úrgang.

81. gr.

Frá 1. maí til septemberloka má ekki selja óslægðan fisk, og aldrei má selja fisk, sem ekki hefur verið slægður, áður en sólarhringur er liðinn, frá því að hann var deyddur.

82. gr.

Allur neyzlufiskur skal vera hreinn, óskemmdur, ómarinn og að öllu leyti óaðfinnanlegur.

83. gr.

Við flutning á fiski skal ætíð gæta fyllsta hreinlætis. Aldrei má leggja óum-búinn fisk frá sér úti við, nema breitt sé undir hann.

Neyzlufiskur, sem fluttur er landveg til hreppsins, skal fluttur í lokuðum kössum, er taka 50 kg. Heilagfiski og skötu þarf þó ekki að flytja í kössum, en flytja skal fiskinn í heilu lagi og búa þannig um, að ryk komist ekki að honum.

C. Um meðferð og sölu annarrar neyzlúvöru.

84. gr.

Kornvöru, kex, sykur og aðra neyzlúvöru, sem ekki eru sérstök ákvæði um í samþykkt þessari, og vegin eru og mæld jafnóðum og sala fer fram, skal geyma í vel luktum skúffum eða ílátum, er aldrei mega standa opin.

Smjör, smjörlíki og ost skal geyma í luktum glerskápum.

XVI. KAFLI**A. Um baðstaði.**

85. gr.

Baðstaðir skulu valdir þannig, að ekki sé hætt á, að neins konar saurindi berist í sjóinn (vatnið). Nægilega mörg salerni skulu vera í grennd við slíka staði og þannig um fráfrennsli búið, að sjórinn saurgist ekki af því.

86. gr.

Rannsaka skal baðvatn nægilega oft og leyfa því aðeins notkun baðstaða, að gerlafjöldi sé ekki úr hófi, að dómi heilbrigðisnefndar.

87. gr.

Baðgestum er skylt að ganga þríflega um baðstað og ekki mega þeir saurga vatnið á neinn hátt.

Ef uppvíst verður, að sundgestur hafi næman sjúkdóm eða óþrífakvilla, opin sár, rennsli úr augum, eyrum eða nefi (áberandi kvef), niðurgang eða aðra kvilla, sem borizt geta manna á milli, ber að synja honum um aðgang að baðstað.

Ef grunur leikur á, að sundgestur sé haldinn einhverjum slíkum kvilla, skal synja honum um aðgang nema læknisvottorð komi til.

88. gr.

Sérstakur gæzlumaður skal annazt eftirlit á baðstað, og skylt er að hafa björg-unartæki.

B. Um íþróttahús.

89. gr.

Gluggar skulu vera nægilegir og ljósflötur þeirra ekki minni en $\frac{1}{6}$ gólfplatar. Gólf skulu þannig gerð, að slysaætta verði sem minnst. Gera skal dýnur og önnur áhöld þannig úr garði, að þau safni í sig sem minnstu ryki.

90. gr.

Hverjum fimleikasal skal fylgja eitt eða fleiri búningsherbergi, baðherbergi með steypuböðum, salernum og áhaldaherbergi og skápur fyrir ræstingartæki.

Haga skal húsakynnum þannig, að gengið sé í leikfimisal úr búningsklefa, og aldrei má fara þangað inn nema á sérstökum skóm.

91. gr.

Íþróttahús má ekki nota örara en svo, að nægur tími sé til nauðsynlegrar hrein-gerningar og loftræstingar.

Um lán á íþróttahúsum gilda ákvæði 47. gr.

C. Um íþróttavelli.

92. gr.

Íþróttavellir skulu þannig úr garði gerðir, að sem minnst rykist upp af þeim. Þeir skulu hreinsaðir eftir þörfum, og aldrei má safnast þar fyrir rusl. Slíkum völlum skulu jafnan fylgja nægilega mörg salerni, þvagstæði, búningsklefar og böð.

D. Um útileikvelli barna.

93. gr.

Heilbrigðisnefnd getur sett sérstakar reglur um útileikvelli barna.

XVII. KAFLI**Um peningshús, búrekstur og skepnuhald.**

94. gr.

Ekki má reisa peningshús, haughús, áburðarhús eða safngryfjur nema í samræmi við ákvæði heilbrigðissamþykktarinnar, enda skulu slíkar framkvæmdir tilkynntar heilbrigðisnefnd.

95. gr.

Peningshús má ekki standa nær íbúðarhúsi eða alfaravegi en 10 m. Um fjarlægð þeirra frá vatnsbóli fer eftir ákvæðum heilbrigðisnefndar hverju sinni.

96. gr.

Peningshús skulu vera björt og loftgóð, gólf og flór úr steinsteypu og húsin að öðru leyti þannig gerð, að auðvelt sé að hreinsa þau. Skulu þau kólkuð eða þrífín viðlíka vel a. m. k. einu sinni á ári.

Gengið skal þannig frá haug- og áburðarhúsum og safngryfjum, að ekki berist frá þeim til mannabyggða ódaunn eða óþverri og mönnum og skepnum stafi ekki hætta af, þótt yfir þau sé gengið.

97. gr.

Hundahald er bannað á samþykktarsvæðinu. Þó getur hreppstjóri leyft mönnum, er stunda búrekstur, að hafa smalahunda, ef heilbrigðisnefnd veitir samþykki til.

98. gr.

Búpeningur má ekki ganga laus á samþykktarsvæðinu utan heimalanda eigandans eða afréttar hreppsins og ekki má reka hann gegnum íbúðarhverfi.

XVIII. KAFLI**Lokaákvæði.**

99. gr.

Hreppsnefnd skal ávallt leita umsagnar heilbrigðisnefndar um hvers konar ráðstafanir og framkvæmdir, er að heilbrigðismálum lúta.

100. gr.

Ef einhver vanrækir að vinna verk, sem heilbrigðisnefnd hefur mælt fyrir um samkvæmt samþykkt þessari, er nefndinni heimilt að láta vinna það á kostnað

hans. Skal þá greiða kostnaðinn úr sveitarsjóði til bráðabirgða, en innheimta síðan hjá hlutaðeiganda með lögtaki, ef þörf gerist.

101. gr.

Ef einhver brýtur ákvæði þessarar samþykktar eða vanrækir að hlýðnast í tæka tíð fyrir mælum heilbrigðisnefndar samkvæmt samþykktinni, skal hann sæta sektum allt að 5000 krónum, nema þyngri refsing liggi við að lögum, og rennur sektarfé í sveitarsjóð.

Enn fremur er hreppstjóra heimilt eftir beiðni heilbrigðisnefndar að stöðva starfsemi, er fellur undir samþykkt þessa, um stundarsakir, ef ekki er bætt úr ágöllum að gefinni aðvörun.

102. gr.

Með mál, er rísa út af brotum á samþykkt þessari, skal farið að hætti opinberra mála.

103. gr.

Samþykkt þessi öðlast gildi jafnskjótt og hún hefur verið birt í Stjórnartíðindum.

Samkvæmt lögum nr. 35 12. febrúar 1940, um heilbrigðisnefndir og heilbrigðis-samþykktir, er hér með eftir tillögum landlæknis staðfest framanrituð heilbrigðis-samþykkt fyrir Mosfellshrepp, er hreppsnefndin hefur samþykkt.

Þetta birtist hér með til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Í dóms- og kirkjumálaráðuneytinu, 13. ágúst 1963.

Bjarni Benediktsson.

Elias Eliasson.

AUGLÝSING

um vinnumiðlun í Borgarfjarðarhreppi í Norður-Múlasýslu.

Samkvæmt heimild í 1. gr. laga nr. 52 9. apríl 1956, um vinnumiðlun, hefur félagsmálaráðherra ákveðið, að vinnumiðlun skuli starfrækt í Borgarfjarðarhreppi í Norður-Múlasýslu.

Um framkvæmd vinnumiðlunarinnar fer eftir lögum nr. 52/1956, um vinnumiðlun, og reglugerð um vinnumiðlun nr. 130/1956.

Félagsmálaráðuneytið, 15. ágúst 1963.

F. h. r.

Hjálmar Vilhjálmsson.

Hallgrímur Dalberg.